Revengegrundet

Göran Falke

Efter angörandet av Almagrundets fyr går inseglingsleden mot Sandhamn och vidare till Stockholm förbi Revengegrundets fyr. Denna är nu c:a 50 år gammal och ersatte en boj som markerade ett grund på c:a 6,5 meters djup.

Grundets namn härrör från en grundstötning av den brittiska fregatten "Revenge" år 1862 på väg in mot Grönskärs fyr. Djupgåendet kan förmodligen betyda ett tungt bestyckat fartyg.

Idén till byggnadssättet kom från Robert Gellerstad, chef för fyrbyggnadsavdelningen vid Sjöfartsstyrelsen. Den innebar så liten byggnadstid som möjligt ute till havs där väder och vind många gånger omöjliggjorde att lägga till vid kassunen.

Under hösten 1960 gjordes översiktliga beräkningar kring stabiliteten hos kassunen för att bestämma kassunens diameter och tjocklek. Beslut om byggandet fattades i december 1960 och den 9 januari 1961 startade byggandet av kassun, teleskoptorn och fyrtorn, samtliga i betong, på en kaj i Stockholms Frihamn. Dimensionerande för byggandet på kaj var att samtliga tre enheter ej fick väga mer än 145 ton vardera för att möjliggöra lyft av pontonkranen Lodbrok.

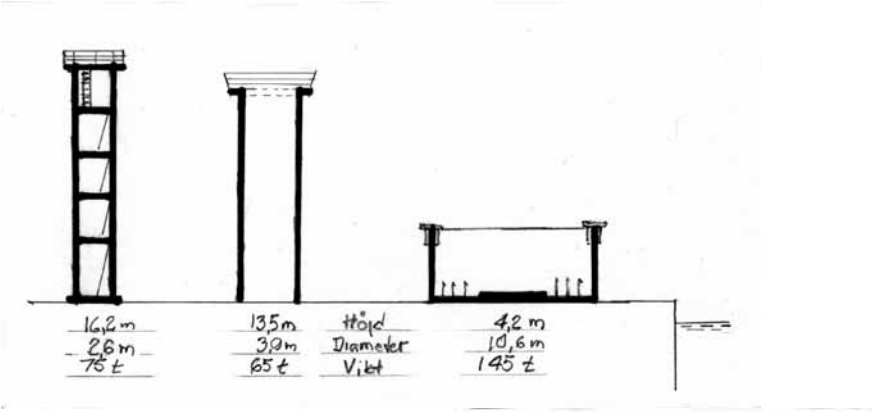

Ytterkassunen sjösattes den 10 mars. Direkt efter sjösättning göts en betongring i botten för att öka kassunens stabilitet. Därefter göts väggarna till full höjd med glidformen som hängt kvar under lyftet. Kassunens höjd blev nu 8,5 m, vägde 410 ton och hade en metacenterhöjd av 1,7 med ett djupgående av 4,6 m.

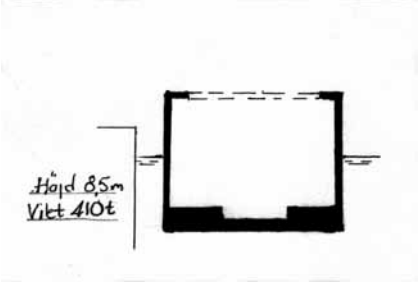

Det nymålade teleskoptornet lyftes av Lodbrok den 28 mars och göts fast i kassunens bottenplatta. Djupgåendet blev nu 5,4 m med stabiliteten 1,1 och vikten 475 ton. Dagen därpå lyftes själva fyrtornet på plats. Stabiliteten sänktes nu till 0,6 för den 550 ton tunga kompletta fyrkassunen och djupgåendet var 6,2 m.

Fram till slutet av april månad sattes fyrlanterninen på plats, man installerade fyrljus och kompletterande utrustning.

Samtidigt hade tungdykare varit på plats ute på grundet för att jämna av botten och lägga ut en plan makadambädd som injicerades med cement. Denna platta var den plats på vilken kassunen skulle ställas.

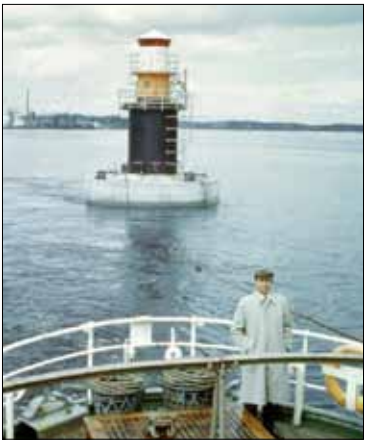

För att bogsera ut fyrkassunen och sätta den på sin plats behövdes några dagar med högtryck i väderleken. Detta inträffade den 23 maj då bogseringen påbörjades.

Distansen var från Stockholms Frihamn 40 sjömil lång. Fyrkassunen sattes på plats den 26 maj och fylldes omedelbart med makadam och sand i den yttre kassundelen. Genom att man gjutit fast långa rör från kassunens topp ner genom bottenplattan borrades hål genom makadambädden och långa stålstänger stoppades ner i dessa och injicerades fast i den underliggande makadambädden. Även makadamfyllningen inne i kassunen injicerades med cement.

Med hjälp av vatten i teleskoptornet och hydrauliska domkrafter lyftes fyrtornet 9 m, varigenom fyrljuset blev 20,6 m över vattennivån. Därefter fylldes utrymmet i teleskoptornet under fyrtornet med betong. Elkabel drogs ut till fyren och efter kompletterande arbeten var fyren helt klar den 31 juli 1961.

Fyren väger c:a 2100 ton och är förankrad i klippan med 60 st. förankringsbultar.